

Megjelenik ez a lap heten-kint kétszer csütörtökön és vasárnap.
 Ára:
 Egész évre . . . 6 ft. — kr.
 Félévre . . . 3 ft. — kr.
 Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
 A szerkesztő irodája:
 Nagypiacz 322 szám.
 Lakása: Bolgárszeg 1425 sz.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
 4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr.
 (1–10 sornyi hirdetés ára minden 40 kr.) — Bélyegdíj minden igatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetésekkel alku szerint. — Hirdetések folyéteknek a szerkesztőségnél.

Brassó, 1872. aug. 12-ikén.

A „Kr. Zeitung“ f. evi 127-dik számában közli a „Nemeré“-nél történt szerkesztő-változást, és kifejezi reményét, miszerént ezután az említett lapban az eddigi zord viharok helyett lágy zephirek fognak lengedezni.

Vonatkozással ezen közlésre kinyilatkoztatjuk, hogy azon elvből fogunk kiindulni, miszerént a napi sajtó nem arra van hivatva, hogy viszállyat és meghasonlást, hanem arra hogy egyetértést és összetartást eszközöljön a különböző nemzetek, felekezetek és rendek között, hogy közegyen a társadalom minden rétegeinek.

Nem szándékunk a „Nemerét“, melynek védékkre nézve oly szép feladata van, meddő egyéni polémiaival betölteni, s a közérdekek előmozdítására rendelt tért magán elméncskedésekre felhasználni. De pártoljuk az igazság érdekében az eszmecserét és a nézetek fejtegetését; erősen állunk meggyőződésünk mellett és készek vagyunk jogainkat csorbitások és megszorítások ellen védeni. Pártunk gyanánt csak az igazságot ismerjük el, s mellette szót fogunk emelni, bármely országos és vidéki párt ellen. —

Mi a lágy szellőt illeti, situációink hajójának vitorlait nem lehet zephir-lengéssel dagasztani, annak kellő irányban való haladására kellő szélre van szüksége, csak ne váljék az forgó széllé, mely minden irányt elzár és elstílyesztéssel fenyeget.

A kormányosok pedig ügyeljék meg mindig, hogy honnan fúj a szél.

A „Nemere“ szerkesztője.

! ?

Az itteni postahivatal ugy látszik minden nap új rendeletet kap — nem tudom kitöl — a békelyegző levelekre nézve. A Három- és Miklósvárszékek törvényhatóságától 5163. számi alatt vettünk hivatalos békelyegző levelet, melyért postadíjt nem fizettünk.

Csik-Udvarhely- és Háromszék tanfeliügylesgötöről kaptunk hivatalból két békelyegző levelet, hivatalos pecséttel, és fizettünk mindenikért tiz-tiz krt.

Vettünk ugyanazon nap, ugyanazon hivatalról, ugyanazon pecsétel ellátott épen ugy hivatalos és épen ugy békelyegző levelet, és azt ingyen adták nekünk — talán mint jó „Kundschaft“-nak. Vagy talán minden második levelet megakarják venni a gratis adományozottnak is árát.

Kérjük tehát a helybeli t. c. postahivatalt jelentse ki, hogy mikor van kedve a hivatalos leveleket hivatalosoknak tekinteni. Szeretnök erről magas rendeletét a velünk közlekedő hatalosoknak tudtára adni, mert nem akarunk minden második levélért birságot fizetni.

A „Nemere“ szerkesztősége.

Román lapszemle.

A „Patria“ (84 sz.) vezérzíkje Hamlet bátoros hangján vallja ki, hogy ő az erdélyi románok politikáját nem érti. Ezt pedig abbói magyarázza, hogy sem a municipiumokban, sem a képviselők választásában valamely nagyobb eredményt felmutatni nem képesek. Okát abban keresi: hogy az aktivisták kevés erélyt

fejtettek ki, — nem voltak helyesen alakulva és figyelmeze, másfelől a passivisták minden elkövettek az eredmény gátlására. Azt is sajnálja a „Patria“, hogy az erdélyi románok korábbi vezetői — kik tudomány, népszeretet és erélyben tüntek ki, s a nép által tiszteletebbe öszültek meg — nem tudni mi okból? — a küzdeletről visszavonultak. Szokott stentori hangon inti elleneségre az erdélyi románokat, fölhívja az aktivista és passivistákat, találjanak egy oly Ariadne fonatot, melynek nyomán fusiót alkotni, vagy legalább közeledésre jutni igyekezvén, az eddigi gyászos tespedésből kimenekülni.

A „Federatiunea“ is az erdélyi dolgokkal foglalkozik, s miután annak ügyét továbbra is ignorálnia nem lehet — fölhívja a magyar kormányt: hogy a kezdeményezést kézbevezés állítsa helyre a bizalmat!

Szláv lapszemle.

A „Golos“ egy hosszabb szláv érzelmektől áradózó cikkében szívére köti az illetőknek az orosz-lengyel kibékülés ügyét.

Szerző nem akarja Lengyelországot visszaállítani, mert az lehetetlen, s politikai badarság, hanem a kívánt kibékülést oly téren véli elérhetőnek, hogy a lengyelek az oroszokkal minden tekintetben teljesen egyenjogú orosz honpolgárok legyenek, de nemzetiségek és vallásuk biztosítassék. A kibékülés mind a két nemzet érdekkében kivánatos, hiszen ők vérrokonok. A lengyelek és oroszok között nem annyira kiengesztelhető ellenségeskedés, mint inkább félreértes létezik, mely minél előbb eltávolítandó, miután magát az orosz közösséget két pártra szakítja. Szerző igyekszik bebizonyítani, hogy a főbaj a lengyelek hibáiból eredezik, mindenütt a szláv érdekek ellen cselekedtek, s hajdanában a ka-

TÁRCZA.

Képek a társadalmi életből.

Megint a társadalmi élet? Mire való azt annyit feszítetni? Tarkábnál tarkább képeket olvastunk már róla. Igaz ugyan, hogy nem a legegységesebb, mint azt Apuleus és sokan mások kimutatták, de nem is oly nagy a baj, hogy szüntelen hü-hót csinálunk belőle. Ne fessünk oknélküli ördögöt a falra, mert utóljára csakugyan megjelen.

Ha társadalmi életünk nem is forog a rendes kerékvágásban, ez csak aprólékos baj, majd helyre zökken magától, a nélküli, hogy fogadatlan orvosokra volna szükség. Bizony jobban tenné minden ember, ha privát dolga után látna, s hagyná a társadalmat a maga mentire. Sokan gondolkozhatnak így, látna a fennebbi címét. Daczára ennek, nem rettenek vissza egyet más elmondani ugy, a hogy a minden nap élet megtanított. Néhány ferde kinövésekkel, irányokat feltüntetni, melyeknek társadalmi életünk testéről eltávolítani, kivágni a még egészséges részek megmaradása végett szent kötelességeink.

A „fogadatlan“ címmel sem sokat törödem, mert igenis a kötelességérzet komoly szava int a tevérsre. Aztán meg azt se feledjük el, hogy a hallgatás ott, hol saját érdek forog fenn, belégyezést jelent, már pedig minden emberről feltenni azt, hogy jelen társadalmi életünkkel meg volna elégelv, balgaság. Sőt ellenkezőleg a minden nap tapasztalatok, a sajtóban ugy mint a közéletben hallatszó feljajdulások, panaszok arról győznek meg, hogy napról napra több azok száma, ki-kiet beléleünk jelen állása komolyan érdekel, kik szereznének, sőt tényleg meg is kísérik azon a keréken egyet fordítani, mely társadalmi életünkben oly sajnos jeleneteket hoz napvilágra.

Beszéljen tehát a nagy közönség bármit, baj csak ugyan van; még pedig oly nagy dimensiókat nyert már, hogy csak rögtön orvoslás képes azt nem egyszerre, hanem lassanként megszüntetni. Elég egészséges még társadalmi életünk arra, hogy a miveletet kibirja.

Lépten nyomon panaszkodunk, hogy dolgaink nem folynak ugy, mint szeretnők. Anyagi és szellemi felvirágzásunk nem tart lépést képzelmünkkel, mely egy-szerre Anglia gazdagságát, boldogságát, a kis Schweitz szabad egét varázsolja elénk, nem gondolva meg, hogy mindenek százados kitartó munkásságnak, szakadatlan törekvésnek gyümölcséi.

Nem szününk a kormányt szüntelen ostromolni, hogy miért nem teremt új eget és új földet számunkra, pedig ha egy kissé tovább látnánk orrunknál, meggyőződhennénk, hogy legtöbbször saját természetünk az erős akadály.

A mikor 67-ben államunk visszaadatott önmagának, azt gondoltuk, már most mindenek vége van részünkről, van kormány, megteszen az minden helyetünk, ott a magyar alkotmány, s az abból folyó polgári jogok, megvédnek azok, majd felvirágzik a nép alatt. Elfeledtük, hogy a legszebb alkotmány, s az ezáltal biztosított polgári jogok csak holt betük, ha a nép a nemzet nagy teste életet, erőt nem önt belé.

Az alkotmány csak eszköz, mely egy magára semmit sem hoz a konyhára, mert hatása csak negatíven nyilánul, mennyiben csak biztosítja mindenkin jogkörét minden megtámadások ellen, a nélkül, hogy pozitív eredményt követen valna.

Nem gondoljuk meg, hogy pozitív eredményt, igazi felvirágzást csak a munka adhat. Az alkotmány csak arra való, hogy munkára irányzott tevékenységeket tetszés szerint fejthessük ki.

Az a nagy bökönél épen, hogy dolgozni kell, ez üt szeget a fejünkbe. Hijába! Keleti faj vagyunk, nagy hajlandósággal megáldva a semmittevésre, a multoni elmerengésre, az ábrándra.

Meglehetős rég már, hogy közvetlen szomszédai lettünk nyugotnak; látjuk naponta az alapfeltételeket, melyeken a miveltség áll, de keleti természetünk, s még inkább előítéletünk küzd azon feltételek megszerzése ellen. —

Nemzeti ámbíciók, magyar büszkeségünk, a világért sem engedi meg, hogy a létra alsó fokán kezdjük, egy szökessel a középen szeretnénk lenni, elfeledezzük, hogy valamint a természetben, ugy a társadalmi

életben sem szabad erőtöttet ugrásnak lenni. Ez a makacs előítélet egyik nagy oka hátramaradásunknak.

A nadrágos ember, a nemzetes ur, — hogy az aristokrátiáról ne is szólunk, — maga, valamint ősei méltósága bepiszkolásának tartja egyébként képezni fiát, mint jogásznak.

A reális tudományuktól, az ipar, kereskedelelem e vagy ama nemétől, mely a kezet beszokta piszkolni, úgy irtózik, mint az ördög a tömjéntől. E jelmondatban: „Apád is e volt, te is légy az“, megnyugszik, mert hiszen csak az ugyanazonos foglalkozás menti meg a poros kutyabőr méltóságát, a család tekintélyét.

Pedig látjuk mi máskép cselekszik nyugot. Amerika nem szégyenli, egyszerű szabót tiltetni a legmagasabb székekre.

Annak az embernek, ki ma a Németbirodalom sorsát intézi, oly virágzó papirgyára van, hogy nem győz a külföldi megrendeléseknek eleget tenni.

Nem szégyenli a herczeg, nevét a gyáros elébe tenni. Fájdalom! hogy mindezeket csak látjuk, de nem indulunk utannak. S mi ennek az egyoldalúságnak természetes következménye? Az, hogy a törvényszékek, ügyvédek ajtai naponta 3—4 suplicással találkozunk, a reális irányú vállalatoknál oly ritka a magyar képzett tehetség, mint a fejér holló. S kénytelenek vagyunk idegenekre szorulni. Be is jönnek ezek sergesen, tehetségeiknek alkalmazást keresni, akkor aztán nagy lámentációval állunk az erdő felől, szidjuk a kormányt, mint a bokrot, hogy germánizál, idegenekkel dolgoztat.

De hát mit csináljon, ha mi nem vagyunk képesek. Azt megkivánjuk, hogy vasutakot, csatornákat, vizszabályozási műveket építsen, jól tudjuk, hogy erre nincs elég képzett emberünk, mégis szidjuk a németet, taliánt, ha eljön, hogy kisegitsen a bajból. Az itt elmondottak különbözőkkel örömmel legyen mondva a közel multat illetik legnagyobb részben.

Orvendetes jelenség, hogy mi is kezdünk ébredni, előítéletünkkel kezdjük levetkezni, ambitionk kezd kibékülni a reális tudományokkal, s minden évben nagy mértékben szaporodik jó gazdáink, képzett mérnökeink és erdőszeink száma.

tolicismust az orosz nép között erőszakkal terjesztették, — azután pedig így végezi: Oroszország vissza nem utasíthatja a baráti kezet, melyet a lengyelek most, midön öket mindenütt mostoha sors üldözi — neki nyújtanak. A lengyelek nem idegenek, németek vagy svédek; irányukban nem szabad alkalmazni ama orosz közmondást, hogy a silány béké hasznosabb a jó viszálynál.

Az orosz és lengyel elem között jó tartós békésüléses, hogy veszély esetében egy táborban egyesülve, védjék azt a földet, melyen annyi orosz és lengyel vér folyt. Egységesen van az erő; sok századon át szenvendtünk mi nagy csapásokat a meghasonlástól, nem egy kipótolhatlan vesztesség ért bennünket s egyet mászt kénytelenek leszünk vissza foglalni. Az ellenségeskedés megszüntetése időszerű, mikor nincs miért viszátokodni.

A „Russky Mir“ szerint a Markovi kormánykerületben elterjedt a volt jobbágyok között a hir, hogy ismét rabszolgák lesznek s földesuraik helyett nekik kell fizetniük az adó-hátrálékot. Ennek folytán mintegy 17,000 paraszt a hatóságnak felmondta az engedelmet, a birtok-osztási okmányokat széttépték, a helység-peschéket elszedték satb. Korvalinsky táborknak szelid eszközökkel nem boldogult, azért lovas katonaság kül-detett oda — 5 székér vesszővel. A főcinkosok többször 80—90 vesszögést kaptak biztosítékául annak, hogy nem lesznek ismét rabszolgák.

Tanügyi hirek.

A „P. N.“ panaszok a pesti és budai tanítóegyletek meghasonlása fölött, és annak az egész tanügyre való káros hatását fejtégeti. A hiba a budaik merevségében rejlik. —

A tornászati pöttansfolyam magyar hallgatói mult szombaton tettek le négy heti tanulás után vizsgákat. Nem tagadhatni bár, hogy a 14 fiatal tanító nemely gyakorlati mutatványain hiányzott az egyöntetű, szabatos előadás; de meggyondolva azt, hogy német előadótól magyar vezényszókat s tehát egyöntetüséget, továbbá négy heti tanulás allatt teljes praeacisitást az előadásban lehetetlen elsajátítani: a kevés számú részök mindenike megelégedve hagyta el a szász torna-iskola helyiségett. Nem így a vizsgáló bizottság! Ennek szász tagjai hozzá lévén szokva, hogy kis tanulóktól is komédiaszerű mutatványokat szoktak látni; magyar tag-

jai pedig azon ürügy alatt, hogy szakismerettel nem bírnak, szépen meghajolva amazok nagyobb mérvű követelése előtt: a vizsgázottak mindenikétől megtagadott nagy kegyesen a torna-tanításra képesítő oklevél. A legnevezetesebb pedig a dologban az, hogy a 13 tanító közül 5—6 már bír ilyenü oklevéllel! Ehez nem kell commentár!! Vagy talán azért folyamodott a t. bizottság e fogáshoz, hogy felére vonja le a tornamester honorariumát? Akkor is épen akkora nagy jogtalanságot követne el a szakismerettel bíró és lelkismeretes tanárral, a mekkorát elkövetni kegyeskedett a különben szorgalmas torna-tanulókkal.

Egy jelenvolt néző.

A néptanítói pöttansfolyam f. hó 13-kén vette kezdetét 36 magyar és 65 román jelenkezett néptanító számára. Különös, hogy városunk szász polgárai mult éven tanusított szivességeket az idén teljesen megvon-ták nagy szükségen elő, szegény néptanítóinktól; mig ellenben a magyar és román polgárok ez alkalommal is tehetségük szerint siettek segíteni a nemzeti műveltség igyekvő napszámossain, mennyiben szerény hajlékaikban egy-egy kis szobát készszéggel ajánlottak fel számukra. Még egy nemes tettet akarunk regisztrálni! Ennek elkövetője az adakozásokban fáradhatlan Horváth Pál vendéglös polgártársunk, ki egy magyar és román szegény tanítónak a tanfolyam egész tartama alatt kosztott ajánlott. A nemes tett önmagában találja fel legméltóbb jutalmát!

A sz.-keresztszeti állami tanító-képezdéről a következő tudósítást vettük:

A sz.-keresztszeti állami tanító-képezdében az összianitó képesítési vizsgák f. évi okt. hó 7. 8 és 9-dik napján tartatnak meg. A képezdei igazgatósághoz czimzendő jelentkezések sept. 22-ig beküldendők.

Továbbá, czimzett képezdénél a rendes tanfolyam első osztályán felvétetnek oly 15 évet betöltött ifjak, a kik a gymnasium, reál vagy polgári 4 első osztályából bizonyítványt képesek felmutatni, vagy a megfelelő felvételi vizsgát leteszik.

Azon szegény sorsú ifjak részéről, a kik ingyen köztartásért vagy ösztöndíjért folyamodnak, megkívántatik, hogy e folyamodáshoz szülőik vagyoni állásának pontos kimutatását (birtokiv, hivatali jövedelem stb.) is mellékkeljék.

A beiratások sept. 25-től 30-ig tartanak.

A felvételi és pöttansfolyam okt. 1-én tartatnak meg.

Martinos 1872. augusztus 11-én.

S Á N D I M Ó Z E S,
másod tanfelügyelő.

A kolozsvári egyetem 42 tanszékeire 100 pályázó jelenkezett. Több bölesészeti tanszékre nincs pályázó.

V e g y e s .

(Kopik a kutyabőr.) Kolozsvárt br. Huszár János döhány- és szivar különlegességi tözsét állított fel, melynek hiányát a vidékiek eddig nagyon érezték. A mai számunkhoz rendelt árszabályt ajánljuk a t. cz. dohányzó közönség különös figyelmébe.

Br. Bánffy Kálmán, ki már előbb omnibus-intézetet léptetett életbe, majd az „Európa“ vendéglőt veszi haszonbérbe, most a „Tisza“ biztosító-társaság fügynöke lett.

Teljes sikert kivánunk a nemes báróknak, kik megértek a kor szózatát.

(A m.-vásárhelyi jótékony nőegylet) pénzalapja gyámlitása végett f. évi september 8-án egy tombolajátékot rendeztet, s fölkéri a nemeskeblü egyleti pártolókat, hogy a kijátszandó tárgyat saját készítményü vagy másnemű tárgyakkal gyarapítani sziveskednének.

(Ismét egy derék katonai napiparancs.) A Bécsben állomásosz, föherczeg Ferenc Ferdinand nevű, 32-dik számu magyar gyalog százred legénységéhez Cruss ezredes hazánkba magyar katonai napiparancsot adott ki. És pedig azon örvendetts alkalmából, hogy julius hó óta ezredére nézve teljesen félölesgessé vált a katonai fogház, mely eset az említett ezrednek 1741-ben történt felállítása — tehát 131 év — óta páratlan. Hozzák haza — jegyzi meg az „Ellenor“ — e derék ezredet; a bécseiek ugyis folyvást korholják, mintha szünet nélküli garázdálkodnánk!

(A magyar miniszterek) utaznak. Lónyai Angliából most tért vissza, Kerkápoly Fiuméban volt, Tisza az északi vasutvonalakat tekinti meg. Bittó Terebesre ment Andrassy gróphoz.

(A közös hadügyminszter) bécsei hirek szerént lemond.

(Az erdélyi ref. egyházkerületi közgyűlés) f. hó 18. s következő napjain ül össze Kolozsvárt. Föbb tárgyait ezek képezik: a szervezeti törvénynek megállapítása és életbeléptetése; egyh. törvénykezési rendszer megállapítása; a fő- és középtanodák tanári székeinek rendezése; a kolozsvári és m.-vásárhelyi tanodáknál ürességen levő tanszékek betöltése; az anyaszentegyház sérelmi ügyeinek tárgyalása sat.

(Petőfi születésnapja) megvájták a kolozsvári nemzeti szálloda 3 pincézre 6 frtot ajánlt. A „M. P.“-nál e címlra összesen 9 frt. 50 kr. gyült be.

Azt is elismerem, hogy a multban se terhelt kizárolagosan minket a felelőség vágja, hanem igen azokat, kik nem engedték meg Budán meg Selmecben a magyar muzsának, hogy magyarul szóllaljon meg. Most a pálya szabad és nyitva áll mindenki számára, s mert így van, a nemzet megvárja, hogy a dolog iránti hajlam, a munka utáni ösztön legyen általános. Ne nézzük tehát azt, melyik pálya a legkényelmesebb, hanem melyik hajlamunkkal megegyezőbb, melyiken tehetünk nemzetünknek hasznosabb szolgálatot. Fogjuk fel a munkának jól értelmezett becsét.

Munka külömbég ne esináljon köztünk osztály-külömbéget. Az a tudat, hogy mindenjában a közös haza felvirágzásán munkálunk, — habár különböző téren is, — hozzon egymáshoz közelebb, mert csak ez képes igaz testvériséget érdek-közösséget létesíteni. Gondoljuk meg, hogy az állam-gépezetben, az iparos, a kereskedő, ha becsülettel megállja helyét, ép oly nélkülözetlen kerék, mint a legelső író, államférfi, s nélküle ép ugy nem lehet társadalmat képzelní, mint azok nélküli.

Egy másik nagy bajunk viszontagságteljes, de szép, férfias multunkon elmenekülhet, a reávaló hivatalozás. Hátramaradottságunkot ezzel szoktuk leplegetni, hogy századokra szólló béké helyett, háromszázados harcz juta osztály részül; hogy a míg nyugat népei jelen nagyságukon dolgoztak háborúthatlanul, békében, e békét nyugalmat mi öriztük meg számunkra. Ha a magyar vitézség nem lett volna, most, ma Európának más arczalatja lenne. A magyar nemzetnek saját léteért folytatott harcza annyira össze van növe a nyugati miveltség fenmaradása kérdésével, hogy e kettőt egyszerre igen, de egymás nélküli tárgyalni nem lehet. A hosszu harcban kifáradtunk, hosszu pihenésre van szükségünk.

Sok igazság van a fennebb elmondottakban, ha nem vagyunk elfogultak. Nemzetünknek a multban tett szolgálatai iránt nem csak mi, hanem nyugat is lerója az elismerés adóját, habár későn is. De gondoljuk meg, hogy egy szép mult nem jogosít fel tétlen-ségre, söt ellenkezőleg serkentő buzditó hatással kell lennie a jelenben, egy boldogabb jövő megalapítására.

A miért őseink nagy szolgálatokat tettek a nyugati miveltség érdekében, az még minket utódokat nem jogosít fel arra, hogy most tétlenül ülve, mintegy viszon-zásul azt követeljük, miszerint ingyen részeltessen a szivilisáció vivmányában.

Nem! Ha helyet akarunk foglalni a miveltségek sorában, a helyet nem mult dicsőségünkért kell kiérdelemi, hanem jelen munkásságunk által, mely egyedül képesít arra, hogy valami maradandóval mi is járulunk azon nagy közös oltárhoz, mely körtől a népek milliói sorakoznak. A multnak ellenkezőleg azon tudatot kell megérlni bennünk, hogy, mivel nagyon elmaradtunk a miveltségekkel, kétszeres munkát, buzgó igyekezetet kell kifejtenünk a végre, hogy felküzdjük magunkat a megillető helyre. Ha tehát multunkhoz fordulunk, — mit tenni szent kötelességeink, ne kábitson el dicsőségünk nagysága, ne merengjünk el az elmult idők romjain, hanem meritsünk abból lelkesedést, erőt a további küzdelemre. Őseink a nemzet kötelének felét megtették, midőn szívük vérével mentették meg e hazát számunkra, a másik felét magunknak kell teljesíteni, nagygyá, boldoggá téve azt. Ha ők nagyok, dicsők voltak a csata zajában, legyünk mi nagyok a béké napjaiban, így leszünk méltó utódok.

Most jött fel a béké napja számunkra, a nyugalom ki — ugy mint békélel biztosítva van. De ki tudja meddig? Eppen ezért a jelent használjuk fel, szenteljük minden perczét a munkára, nehogy mulasztás vágja érjen az utókor részéről. Van még egy öröklött termézetünk, mit elhagyni semmiképpen se tudunk. Magyar embert képzelní sem lehet a nélküli, értem a politikai lítérát.

Éjjel nappal kísér ez a mania minket, söt választók alkalmával valódi őrlütséggé fejlődik ki, igen sokszor véres nyomokat hagyva maga után. Ha programbeszédeket kell meghallgatni, annyira vagyunk, hogy egymás hátán is alig férünk, s van éigig érő lelkesség, de jöjjön közénk egy szerény tudománybárat azon nemes elhatározással, hogy minket egyik másik életrevaló eszmével, intézménynyel megismertessen, hallgatja az, kinek épen kenyér-keresetébe vág a dolog, de biz a nagy közönség csak tudomást se vesz róla.

Legeny szó egy képviselő jelöltről, kinek még nevét sem hallottuk, vállainkra vesszük, megéljenezzük, lelkessélnk érette, mig a tudomány megőszült bajnoka szóltanul haladhat el mellettünk, legfennebb megnezzük, s azzal tovább állítunk. Ha beszél valaki előtünk királyság, császárság, köztársaságról, vagy éppen közös ügyről, áhitatosan hallgatjuk, s minden szavát békessének emlékünkbe, de kezdje csak valaki fejtegetni a természet törvényeit, beszélhet az üres falnak.

Elfeljtjük, hogy nem e vagy ama kormány formában, hanem a munkában rejlik a népek egyedüli boldogsága. Látott a világ boldog császárságot, s szerecsenlénk respublikát.

Roma Augusztus császársága alatt érte el virágzása tetőpontját, tudomány, művészet alatta élt, hatott, mig a köztársaság utolsó évei alatt hasonlított egy vonaglóhoz, kit az anyagi gyönyörök mértéktelen elvezete visz sirjába.

Senki se értsen félre. E tulajdonoságot nem kárhoztatom feltétlenül. Tudom, hogyha nem lett volna meg a magyarban a közügyek iránti lelkessélt, alkotmányos jogai iránt a buzgalom, ragaszkodás, ma talán a földterületet bárminek hivatnák egyébként, csak Magyarországnak nem.

Csak azt mondjam, hogy tartsunk rendet, mértéket ebben is. Mikor itt az ideje, gyakoroljuk jogainkat, egyébkor huzódunk vissza magános életünk csendjébe, és dolgozzunk. Ne vegyük elé azt a politikát, ha kell, ha nem.

Hiszen azért választjuk meg képviselőinket, hogy ők végezzék helyettünk. Mi elégedjünk meg azzal, ha működéseiket figyelemmel kisérjük.

Még egy körtülményről kivánok megemlékezni, egy ferde felfogást feltüntetni, mely hasonlókép nagy akadály előmenetelünkben. Nem birunk a jognak és kötelességeknek egymást kiegészítő helyes fogalmával. Jogokat követelünk magunknak, megkívánjuk, hogy az minél szébb, minél tágasabb legyen, de a kötelességekről nem igen akarunk hallani semmit. A választási, tisztsítési, törvénykezési, közigazgatási, szóval minden viszonylatból folyó jogainkat odaadással gyakorol-

Helyi különfélék.

(Szászvárosan) a „H. Ztg.“ szerint a szászok és magyarok között egyesség jött létre. A magyarok részéről Wodianer Béla, a szászok részéről pedig Schüller senátor képviselőjelöltek személyében törtenek a megállapodások. Örömmel üdvözöljük Szászváros derék szász polgárait, kik lelépve a nemzetiségi különlegességek teréről, kik elhagyva minden a szász érdekeknek monopolizálni akaró rokonaiat, a jog és törvényesség egyenes után óhajtanak haladni, és minden emberben csupán a polgárt és hazafit tekintik!

(A pesti dalszínház) 3 év alatt elkészül. Maros-Vásárhely piaczán csinos nyári színházat építettek. Hát Brassó mikor készít templomot Thaliának.

(Rémirek) a Pomogy községében e hó 1-én törten nagy égés alkalmával tömérdek házi állatt és 17 ember esett áldozatul; a kár 600,000 fratra teszik. Pesten f. hó 6-án éjjel Traub Ignácz műlakatos magát és négy gyermekét mérgezte meg cyankalival, mi neje beteg apóssánál volt.

(Halálozás). Czillich Ede, m. kir. honvédezredes e hó 8-kán este hunyt el. A megböldogult, ki már a 48—49-ki szabadságharcunkban is hős bajnoknak tünt fel, egyike volt a legképzettebb honvédfősziszteknek s mint ember és hazafi átalános tiszteletben részesült. A gyászmenethez nyolc honvédzászlóból volt a kelő számu legénység táviratilag bérrendelve. Béke lebegjen a derék bajnok hamvain!

(Az orosz ezár) a világkiállítás vége felé Bécsen bizonysan meglátogatja.

(A hivatal félismerése.) Az apáczák kezdtik fölismerni, hogy nem a kolostori élet a nő hivatása. Közelebb is a döblingi zárdából 12 fiatal leány tünt el, kik közül azonban hármat csakhamar elfogtak.

(Heliádnak emlékszobrára) az aláirások pártkülönbég nélküli történnék. Meg is érdemli a megemlékezést, sokat tett a románokért. Mindig hangsúlyozta a magyar és román nemzet közti egyetértés szükségességét.

(Az „Udvarhely“ szerkesztését) ideiglenesen Kénnossy Béla vette át.

(A bajai kaszinóban) egy termet a női közönség számára akarnak berendezni.

(Szász orvos és magyar pap.) Egy székel nap számos meghalt fiával együtt; a bácsfalvi magyar pap ingyen eltemette. Beteg lesz az asszony is, s orvost hi, de ennek a 30 krnyi illetéket nem tudta kifizetni. Az orvos haragosan szitkozódva mondá: „Polond áz a páp izs a ki eltemetje ázt ijjen nyomorúság.“

ruk, s ha azért az állam némi ellenszolgáltatást követel, duzzogunk.

Megkívánjuk az államtól, hogy vagyonunk, személyünk, és szabadságunk felettőkönök; természeten ez az államnak költséget okoz, s ha felszólít e költségek fedezésére, elkereszteljük zsarnoknak, önkénykedőnek, elfeledve, hogy ő nem magáért, hanem érettünk teszi mindeket. Az állannak, ha ily elvontan képzeli, semmi nemű szükséglete sincs; ha van, azt mi okozzuk, kik nála nélküli gyengék tehetetlenek vagyunk.

Ne feledjük el tehát, hogy minden jognak, ép akkora kötelesség felel meg; a legszorosabb összefüggésben van e kettő egymással. Jog és kötelesség azon viszonynak, melyben az ember az állammal; ember társaival áll, két lényeget alkotó eleme, egyik a pozitív, másik a negativ oldalát képezvén. Éppen ezért, minden jogot gyakorlunk, legyünk elköszülve a köteleségek teljesítésére is.

Kevés mondani valón van még ez utal. A fennebbiekől önként következik, hogy egészséges társadalmi életünk csak akkor lesz, ha a ferde irányokat levetkezzük, ha annak minden tagját a munka szertelete lelkieseti.

Kezdjük el tehát a reformot, ne másón, hanem mindenki önmagában. mindenki önmagában fedezze fel a hiányt, s ne keresse más szemében a szálkát. Ama nagy munkától, melytől jövönk függ, — senki se vonuljon vissza, mert különösen nekünk herékre nincs szükségünk. Tegye meg mindenki, gazdag és szegény, kicsi és nagy kötelességét. Mig egyik izadva dolgozik, ne vonuljon féle a másik. Csak így leszünk képesek helyünket betölteni, a jövővel szembénezni, különben elhalad az idő felettünk, s maradunk ott, hol most vagyunk. Ha a munka ösztöne általános lesz, csak akkor valósul meg Széchenyi álma, csak akkor lesz abból való. —

Huny.

leti: ezekben foglalja össze cíkkiró a szükséges utasítást:

„Ezt a törökbusa-fajt ápril közepétől május végéig minden elővethetni; csak hogy a vetése sűrűn törtenék, mert szára nagyon torha, lágy s így a sűrűség ad neki erőt a nagyobb szelek ellen. A sűrű és böcsöhányással pótolja ki s részben mulja felül a más-féle s így a mi törökbusánkat is. Kapáláskor hát arra tűgyeljünk, hogy egy-egy láb távolságra legyen meg-hagyva egyik szálnak a másiktól kellett távolsága. Egy csomóban azonban a körülményekhez képest állandhat és meghagyhatni 2—3 szálat is, ha kivált ezekhez közel nincsen kikelve más szál. Ha jó termést akarunk nyerni: a maga idejében azt is kétszer kell megkapáltnunk s a második kapáláskor — igen természetesen — jóval több földet húzunk töve köré, mint az első kapáláskor tevők. A sűrűsége e szerint olyan lehet, hogy a második kapálás után közte járni csak nagy bajjal lehessen.

„Megérése után leszedésével sietnünk kell s köréjét, ha leszedése után azonnal levágjuk, marháink inkább szeretik, mint a más fajú törökbuszáét.

„Ez a törökbusa olyan természetű, hogy elvetése napjától számítva 4 hónap alatt annyira elköszült, miként egyenesen malomba lehet vinni s hárrom hónapos korában ép ott áll, oda fejlődött, annyira elköszült, hogy a hóharmattól már nem lehet többé feltenünk, a mit bizonyít azon körülmény is, hogy az — az egymást követő hárrom évi roszt időjárás ideje alatt is — itt nálunk (Maros-Vásárhelyt) minden a legbiztosabban elköszült.“

Ohajtandó volna tehát, ha gázdáink e már kipróbált törökbusa-fajt ismétlten próbáljanak s kiszűrő siker esetében az adott utasítások szerint tenyésztések is. Ez által temérdek pénz maradna benn hárunkban s másfelől annyiaik inséges nyomorának is vége lenne vetve.

Ujólag figyelmökbe ajánljuk ez ügyet gázdáinknak!

A kolozs-monostori gazdasági tanintézet igazgatója Kodolányi Antal urtól ezen sorok közlésére kérte:

Miután nyilvánosan a lapok után hívtam volt fel a t. gazda közönség figyelmét arra, hogy a kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetből ez év aug. hava végével 13 pálya-végzett ifju kerül ki, ezen felhívás kötelességgemmé tette azt is, hogy szinte nyilvánosan tudomásul hozzam, hogy az ifjak közül mindenek szánszerint 14-én — kik a gazdasági pályára óhajtottak lépni — már alkalmazva vannak.

Kolozs-monostor 1872. aug. 10.

KODOLÁNYI ANTAL,
igazgató.

Ideiglenes szerkesztő: Herrmann Antal.

Ad sz. 5163. 1872.

Pályázati hirdetmény.

Három- és t. e. Miklósvárszékek törvényháztársa részéről ezenel közhírré tételek, műszerrint: a községek rendezéséről szóló 1872-ik évi XVIII. t. cz. értelmében 400 frt. évi fizetéssel rendszerezett községi jegyző és közjegyzői állomásokra ezenel pályázat nyittatik következő feltételek alatt:

1) minden pályázni kívánó saját kezüleg int kérelmét alólírt alispánhoz címzve, legtöbbet folyó évi September hó 15. nyujtsa be.

2) A pályázati kérelmeket eredetiben vagy hiteles másolatban legyenek csatolva:

- pályázónak keresztlevele;
- oskolai tanulmányaira, eddig állami vagy községi hivatalokra lett alkalmazására vonatkozható okmányai;
- jeleni tartózkodási helyéről kiállított és hatóságilag megerősített erkölcsi bizonyítványai.

3) A folyamodásban fejeztessék ki — minő nyelveken beszél, ir vagy olvas kérelmes.

Végül megjegyeztetik, miként a szigorlatra vonatkozó szabályok a főmérőszági ministeriumtól még le adva nem lévén; mihelyt azok ide beküldetnek — folyamodók azokat a főjegyzői iródában annak idejében megtekinthetik.

Sepsi-Szent-Györgyön, 1872. Aug. 9-én.

Forró Ferencz.
alispán.

Eladó h á z.

A Szt.-János-utca 624. számú ház szabad készből eladó. Értekezhetni Römer és Kamner nyomdájában.

110 1—*

Kiadó SZÁLLÍTHÁS.

Az alsó-nagyutca 498. számú háznak emelében az utcaéra nyíló, négy szobából és konyhaból álló szállás, melyhez harom pincze, egy istáld sat, tartoznak, Szt.-Mihály napijától fogva kiadandó.

103 2—3

Értekezhetni Péter Mihályjal a „Veres csizmá”-nál.

Árlejtési hirdetmény.

A brassói m. kir. mérnöki hivatal iródájában 1872. évi september hó 6-án délelőtti 10 órakor szóbeli árlejtés fog következő építési helyreállításokról el-elküllönítve tartatni, és pedig:

1. a Torda, Nagy-Szeben és Brassói államutnak 31—32 $\frac{7}{8}$ mérföld közti szakaszán 359. 362. 383. 384. és 385. szám alatt létező hidak kijavítása iránt; összeg 2202 frt. 20 kr.

3. a Torda, Nagy-Szeben Brassói államut 39 $\frac{3}{4}$ % mérföld szakaszán 493. szám alatt létező hid padlózatának újbéli helyreállítása iránt; összeg 492 frt. 62 kr.

3. az ojtozi államuton 49. 0 $\frac{1}{8}$ mérföld szakaszán elromlott támfal helyreállítása iránt; összeg 298 frt. 76 kr.

Vállalkozni szándékozóknak szives tudomásul hozatik, miszerint a bánatpénz 5% tezen, s hogy a fent érintett építkezésekre vonatkozó költségvetések és feltételek a hivatalos órákban bármikor betekinthetők.

Brassó 1872. augusztus hó 6-án.

M. kir. mérnöki hivatal.

106 2—2

Årverezés.

Künnle József felperesnek Bikfalvi Pál Zsigmond, Pál András és Marhat Ferencz ellen 771 frt. követelésben befoglalt ingóságok:

1) egy sötét pej 8 éves kaneza	65 frt. becsé.
2) egy barna 12 éves kaneza	40 "
3) egy sötét pej herélt ló.	40 "
4) két vasas lószékér	20 "
5) egy gazdasági vasas szekér	50 "
6) három darab szarvasmarha	100 "

7) 4 darab 7 éves fehér szörű ökör 300 "

8) két kaneza — egyik pej —

a más sárga 300 "

9) 4 darab fehér 7 éves ökör . 300 "

10) egy eke taligával 10 "

A fent lebecsült ingóságok elárverezésére folyó év augusztus hó 22-ik napja tüzetett ki — Bikfalván a község házábanál.

A Seps-Szent-Györgyi királyi bíróság végrehajtó.

105 2—3

PÁLYÁZAT.

Háromszéken Kilyénben a községi fiu- és leányiskolához egy rendes tanítói állomásra egyelőre ideiglenesen pályázat nyíttatik.

Évi fizetés: 300 frt., szállás az iskolaépületben és fűtésre elegendő fa.

Pályázati határidő f. évi september 20-dika.

Pályázni kívánók kéretnek tanítóképesítési oklevéllel ellátott folyamodványukat aláírthoz küldeni.

Zene, kertészeti és tornászatban jártassággal bírók előnyben részesítetnek.

U. p. Seps-Szt.-György.

107 1—3

Incze Ferencz,
iskolaszéki elnök.

Hirdetmény.

Alóliirt tisztelettel ajánlom a. t. közönség figyelmébe Seps-Szt.-Györgyön az „arany bárányhoz” ezimzett ujonnan, dúsan berendezett ffússzer, festék, anyag, fonal, üveg, porzellán és liszt-kereskedésem. Továbbá elfogadok és a lehető legjutányosabban és pontosabban teljesítik ez üzletbe vágó bárminő megrendeléseket, mit annyival inkább igérhetek, miután a külfölddel és a legnevezetesebb gyárrakkal és üzlet-emberrel a legbizalmásabb összeköttetésben állnak.

Főtörökvesem leend a n. é. közönség igényének várakozásának teljesen megfelelni.
S.-Szt.-Györgyön augusztus havában.

102 2—4

Dálnoki Hadnagy József.

Pályázat

A K.-Vásárhelyi községi oskola első leányosztálya üresedésbe jövén ez osztály betöltésére pályázat nyíttatik. Folyamodók kellőleg felszerelt bizonyitványaikat iskolaszéki elnök t. Nagy Dániel urhoz September 1. napjáig küldjék be. Évi fizetés 300 frt. és 50 frt. lakbér. A megválasztott tanító állomását közvizsgák előtt nem hagyhatja el.

Ugyanezek itt a rajz, írás és torna tanítására is pályázat nyíttatik. Folyamodók kellőleg ellátott bizonyitványaikat a fenvezett helyre és időre küldjék be. Évi fizetés 400 frt. és 100 frt. lakbér.

K.-Vásárhely, 1872 aug. 2-án.

Kovács István,
k. i. sz. jegyző.

Pályázat.

Háromszéken Albisban a községi leányiskola rendes tanítói állomása üresedésben van.

Évi fizetés: készpénzben 300 frt., ezenkívül természetbeli szállás vagy ennek megfelelő lakilletmény.

A pályázat határideje folyó évi september 15-dike.

Kertészeti, tornászat és zenében jártasok előnyben részesítetnek.

A felszerelt folyamodványok Apor Lajos iskolaszéki elnökhez küldendők.

Utolsó posta: Maksa.

Gidófalvi Károly,
iskolaszéki jegyző.

Szállítási jelentés!

A Medgyes-Segesvári vasutonal f. évi jul. 18-kán a közforgalomnak átadtató! Ez által a teherszállítás nem, mint eddig volt, Alvínczen, — hanem Segesváron át lesz eszközölhető!!

Bátor vagyok azért közzétem, hogy én Segesvártt is a legelőnyösebb összeköttetéseket szereztem meg és képes vagyok mindenféle reám bizott tereh-küldéseket vagy terch-átvételeket utánvételrel vagy a nélküli a leggyorsabban elintézni.

A naponként minden felől hozzáérkező szállítási bizományok azt mutatják, hogy fáradtságaimnak sikertűl az eddig reám bizott követeléseknek pontosan megfelelni és minden törekvésem oda irányuland, hogy a t. cz. közönség elismerését ezután is kiérdelemjem. Tisztelettel

GMEINER GYULA,

szállítási iródája klastromutca 647. szám alatt vis-à-vis
a rom. kath. gymnasiummal.

Gyorskocsizás megnyitása.

Brassó és Segesvár (a m. keleti vasút végállomása) között folyó év Augusztus hó 4-étől kezdve hetenkint háromszor gyorskocsi közlekedik és pedig:

Brassóból Segesvárra:

Hétfőn, Szerdán és Pénteken reggeli 5 órakor a „Hôtel Bukarest”-ből. Segesvárra érkezik estve 7 órakor.

Segesvárról Brassóba:

Kedden, Csütörtökön és Szombaton reggeli 8 órakor. Brassóba érkezik estváli 10 órakor.

Díj: személyenkint 100. é. fr. 30 fontnyi szabadmálhával.

Az igazgatóság.

99 4—15 Fölvétel Brassóban a „Hôtel Bukarest”-ben.

Nyomatott Römer és Kamnernél.